

FROGNbarnehagen

- Et godt sted å være

- Barns trygghet og trivsel
er de voksnes ansvar

Årsplan 2021-22

Fastsatt av samarbeidsutvalget 07.04.2021

Innhold

Velkommen til oss	3
Beskrivelse av faggrupper, ansvar og arbeidsoppgaver	3
Barnehagens formål og samfunnsmandat	4
Styringsdokumenter	4
Våre verdier	5
Voksenrollen	6
Barnehagens innhold og pedagogiske kvalitet	6
Slik jobber Bjerkeveien barnehage med vurdering og progresjon:	7
Periodeplaner	7
Møter	7
BARNES TRYGGHET OG TRIVSEL ER DE VOKSNES ANSVAR	7
ICDP	7
Hjerteprogrammet	8
Trygghetssirkelen	8
Barnesamtaler	8
Barn trenger tilgjengelige voksne	9
Punkter for egenvurdering	9
Lek, læring og danning	9
Punkter for egenvurdering	10
Barns medvirkning	10
Punkter for egenvurdering	11
Et inkluderende leke- og læringsmiljø	11
Lek, barnas naturlige og viktige væremåte	12
Punkter for egenvurdering	12
Vedlegg	12

Velkommen til oss

Barnehagen ligger midt på Sogsti, ved den store Eika, (bak Sogstieika barnehage). Vi har fire avdelinger to for små- og to for store barn. Barnehagens åpningstid er fra kl. 07.00-17.00.

Vi åpnet dørene i 2004. Barnehagen er et samvirkeforetak som eies av foreldrene til barna som går i barnehagen.

Barnehagens hovedmålsetning er: Trivsel, trygghet, språkutvikling og lek.

Ute har vi egen kunstgressbane, ulike lekeområder og god plass til å sykle. Bak på jordet har vi vår egen gapahuk med bål plass.

Vi tar barn på alvor, vi lytter til det de har å si og tar dem med på diskusjoner i hverdagen.

Barnas lek er viktig for oss, barn lærer gjennom lek og samspill. Vi er flinke til å hjelpe de med å sette ord på egne og andres følelser. Barna lærer å fungere i en gruppe og være en del av et fellesskap. Vår målsetning er å trygge barna på at de er gode nok som de er.

Denne årsplanen er utarbeidet i samarbeid med alle ansatte i barnehagen. Planen er et verktøy for intern opplæring og veiledning i barnehagen. Den evalueres jevnlig.

Beskrivelse av faggrupper, ansvar og arbeidsoppgaver

Daglig leder:

Ansvar for barnehagens totale drift. Pedagogisk tilbud til barna, opplæring og veiledning av personalet, samt budsjettansvar i samarbeid med barnehagens styre.

Pedagogisk leder/barnehagelærer:

Utdannet barnehagelærer 3- 4 år på høgskole med pedagogikk som hovedfag.

Pedagogisk leder har hovedansvaret for det pedagogiske opplegget og personalansvar på sin avdeling. Barnehagelærer har hovedansvar for førskolegruppen og barn med spesielle behov.

Fagarbeider:

Utdannet barne- og ungdomsarbeider, mye faglig kompetanse bla. om barns utvikling, pedagogikk og lovverk.

Assistenter:

Medansvar for tilbudet til barna og foreldrene, utformingen og gjennomføringen av dette,

Husmor:

Ansvar for matserveringen til barna, renhold og innkjøp til kjøkken.

Barnehagens formål og samfunnsmandat

Barnehagens formål er nedfelt i barnehagelovens §1, som sier at barnehagen skal arbeide i nært samarbeid med barnas hjem for å ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning. Barnehagen skal legge til rette for barnas allsidige utvikling, fremme trivsel, læring og utvikling. Barnehagen skal legge vekt på å fremme livsmestring, bidra til god helse og følelsen av egenverdi hos barnet. Alle handlinger og avgjørelser som berører barnet, skal ha barnets beste som grunnleggende hensyn, jamfør grunnloven § 104 og barnekonvensjonen art.3 nr. 1.

Barndommen skal leves og nytes, og barna må gis rom til å gjøre egne erfaringer som ruster dem til livet. Grunnlaget for å kunne delta i et demokratisk fellesskap, skjer i samspill og lek med andre barn og voksne. Barn må få hjelp til å forstå seg selv, tro på egne ressurser og sakte, men sikkert ta ansvar for eget liv. Dette forutsetter kjærlige, nære respektfulle voksne.

Styringsdokumenter

Barnehageloven definerer formål, innhold og inneholder alle juridiske rettsregler som barnehagene styrer etter. Rammeplan for barnehagen er en forskrift til denne loven, og gir en utfyllende beskrivelse av krav til barnehagens innhold. I tillegg til lovverkene har Frogn kommune overordnede planer som gjelder for kommunens tjenester. For å illustrere vår årsplans plassering og relasjonen mellom styringsdokumentene våre har vi valgt å lage en modell.

Våre verdier

Vi ser på mennesket/barnet som et tenkende, sosialt vesen som er i stand til selv å lære/gjøre erfaringer om til kunnskap. Vi ser på oss selv som samspillspartnere i barns liv. Vi har en tro på at barnet selv kan og vil lære seg gode samspillskunnskaper og har interesse for å leve som nysgjerrige, lærende og deltagende individer.

Vi ønsker at barna går ut av barnehagen med et positivt selvbilde og en god selvfølelse. Gjennom samspill, lek og danning skal de få kjenne at de stadig forstår og mestrer nye ting. De skal få erfare at mange er glad i dem og liker å være sammen med dem.

Vi ser på leken som noe av det viktigste i et barns liv. Det er vårt ansvar som voksen å sørge for at alle barn kan leke og det er et krav i FN's barnekonvensjon at alle barn har en venn.

Vi må være bevisst barnets behov for trygghet og sikkerhet i hverdagen slik at de blir best mulig utrustet til å lære alt de skal videre i livet. Ved å sette det litt på spissen er det

«viktigere med barn som er trygge på seg selv, sine følelser og omgivelser, enn at det lærer å lese i barnehagen. Det gjør dem rustet til skolehverdagen og videre læring».

Å gi barn mulighet til å ta imot og gi omsorg er grunnlaget for å utvikle sosial kompetanse, og er et viktig bidrag i et livslangt læringsperspektiv.

Møter jeg et barn, så møter jeg et menneske. Anne-Cath Vestly

Voksenrollen

Kvaliteten i barnehagen handler først og fremst om voksnes kompetanse og evne til å legge til rette for at barna kan danne gode, nære og trygge relasjoner til barn og voksne i barnehagen.

I Bjerkeveien barnehage er vi bevisst voksenrollen, og i fellesskap har vi utarbeidet følgende modell for å synliggjøre vårt ansvar for barnas trygghet, trivsel og utvikling.

Barnehagens innhold og pedagogiske kvalitet

Årsplanen viser hvordan barnehagen arbeider for å sikre progresjon i arbeidet med omsorg, lek, læring og danning. Barnehagens arbeid skal være planlagt og basert på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foresatte.

Gjennom kontinuerlig vurdering av det pedagogiske arbeidet skal barnehagen sikre at alle barn får et tilbud som er i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Personalets kompetanse er en forutsetning for et barnehagetilbud av god kvalitet. Progresjon innebærer at barnehagehverdagen må være tilrettelagt slik at alle barna skal kunne utvikle seg, lære og oppleve fremgang. For å fremme progresjon skal personalet tilrettelegge gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø.

Gjennom undring, utforsking og skapende aktiviteter skal barna utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområdene i rammeplanen:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Se vedlegg: Progresjonsplan for Bjerkeveien barnehage, for ytterligere informasjon.

Slik jobber Bjerkeveien barnehage med vurdering og progresjon:

Periodeplaner

Dette er avdelingenes planer for kommende periode, 1-3 mnd. frem i tid. Periodeplanen bygger på en evaluering av forrige periode, og tar for seg hvilke fagområder avdelingen nå vektlegger og hva avdelingen skal ha av gjøremål og satsningsområde. Ved at planene til avdelingen jevnlig evalueres og justeres vil planene tilpasses gruppens utvikling og interesser gjennom året, samt sørge for progresjon i arbeidet.

Kontinuerlig evaluering av arbeidet og planene er en viktig faktor for å sikre kvaliteten i barnehagen, både internt og ut til foresatte.

Møter

Avdelingsmøtene bruker vi til refleksjon rundt eget arbeid, med mål om å finne områder vi kan bli enda bedre på, og for å sikre at barns interesser og deres medbestemmelsesrett er ivaretatt.

BARNES TRYGGHET OG TRIVSEL ER DE VOKSNES ANSVAR

For barnehagen er det en primæroppgave å gi barna omsorg og nærhet. Det er en sammenheng mellom hvordan barnet oppfattes av sine omsorgspersoner og hvilken omsorg det får. Trygghet og omsorg henger sammen, og danner grunnlaget for lek, trivsel, læring og utvikling. For å sikre at barnehagen ivaretar barns behov for omsorg og lek, og at barnehagen er en arena der barndommens egenverdi anerkjennes, benytter vi ulike verktøy som ICDP, Trygghetssirkelen og Hjerteprogrammet. Vi bruker i tillegg barnesamtaler som et verktøy for å få barnets opplevelse av barnehagehverdagen.

ICDP

International Child Development Programme er et helsefremmende og forebyggende program som har som mål å styrke omsorgen og oppveksten for barn og unge. Det retter seg mot omsorgsgivere og skal styrke deres omsorgskompetanse.

ICDP har som sin grunntanke at den beste måten å hjelpe et barn på, er å hjelpe barnets omsorgsperson, og at den mest virkningsfulle strategien er å støtte og bevisstgjøre barnets stabile omsorgsnettverk.

Hjerteprogrammet

Hjerteprogrammet er et konkret og pedagogisk opplegg om sosial kompetanse, samlet i en koffert, og laget for å passe rett inn i barnehagens planer og arbeid. Med utgangspunkt i små hverdagshistorier om barna Mats og Mille, faste samlinger, og en ide-bank med aktiviteter, får barna konkrete rammer og målsettinger å knytte opplevelser og erfaringer til. Målet med hjerteprogrammet er å skape opplevelsen i hvert enkelt barn at de er verdifulle, at de har en verdi i seg selv og at alle barna er nødvendige for

helheten. Vi skal gi dem positive opplevelser i samvær med andre og lære de sosiale kjøreregler i et godt fellesskap. Hjerteprogrammet er et verktøy der målet er å utvikle barna både som enkeltindivider og som en viktig del av et fellesskap. Dette fordrer trygge barn som er rustet for å slippe andre inn på seg.

Trygghetssirkelen

Trygghetssirkelen (Circle of Security) kan forstås både som en tilnærming, en modell og en konkret metode for å utvikle trygg tilknytning; trygge relasjoner mellom barn og omsorgspersoner. Vårt fokus i hverdagen er hvordan vi skal være gode voksne mot barna, og at vi skal fange opp de signalene som er nødvendig, slik at barna får «ladet» opp sine behov for trøst og trygghet. Klarer vi dette, kan barna utforske verden med fullt batteri og pågangsmot igjen.

Sitat fra boken se barnet innenfra: "å dekke barns behov for følelsesmessig kontakt med en voksen som alltid er til stede, er en avgjørende faktor for læring"

Barnesamtaler

En barnesamtale er en samtale hvor et barn og et voksen snakker om hvordan barnet har det i barnehagen. Hensikten er at samtalen skal synliggjøre hva barnet liker å gjøre, og hvilke tanker barnet har om barnehagens hverdag. Samtalen kan være både planlagt og spontan.

Barn trenger tilgjengelige voksne

Noen barn gir uttrykk for at de opplever at voksne ikke er innen rekkevidde eller er tilgjengelige når de har behov for kontakt med dem. Det kan være en stor utfordring for personalet å rekke over alt. Det gjelder spesielt i hektiske perioder hvor mye skjer samtidig, som tilfellet er når praktiske gjøremål foregår parallelt med at barn har behov for omsorg. Vi er derfor opptatt av å etablere gode rutiner som gir barna opplevelsen av tilgjengelige voksne.

Barn har behov for tilstedeværende voksne

Det er viktig for barn at personalet legger merke til hva barna gir uttrykk for med kroppsspråk, lytter til det de sier, og tar hensyn til deres «stemme» i hverdagen.

Holdningen til barn som medmennesker kommer til uttrykk gjennom personalets anerkjennende samspill med dem. Barn har behov for å bli sett, hørt og bekreftet. Oppmerksomhet fra kompetente, varme, tilstedeværende voksne er en forutsetning for barns trivsel i barnehagen. Måten voksne svarer og bekrefter barnet på, er avgjørende for hvordan barnet

opplever seg selv. Kvaliteten på samspillet mellom voksen og barn har stor betydning.

Alle voksne har ansvar for å ivareta barnets medfødte tillit til omverdenen.

Knut Løgstrup

Punkter for egenvurdering

For å fremme progresjon i det pedagogiske arbeidet har vi valgt følgende punkter for egenvurdering av praksis:

- Vi observerer hverandre i samspill med barn, og diskuterer observasjoner på avdelingsmøter og personalmøter.
- De voksne møter og anerkjenner barns følelser, ønsker og behov.
- Vi bruker vår kunnskap om ICDP og Trygghetssirkelen i hverdagen.
- Vi gjennomfører barnesamtaler.
- Vi benytter Hjerterprogrammet som en rød tråd gjennom hele året.

Lek, læring og danning

Lek, læring og danning skal sees i sammenheng, og barnehagen skal legge til rette for et læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. Læring og danning skjer på ulike arenaer gjennom hele livet. I barnehagen er lek og samspill viktige læringsarenaer. Barnehagen skal legge til rette for barns læring i planlagte og spontane situasjoner, og tilby alle barn et rikt, variert, stimulerende og utfordrende læringsmiljø hvor barnets medvirkning er i fokus.

Barnas nysgjerrighet, undring og interesse skal møtes av interesserte voksne. Danning er et sentralt begrep i det norske utdanningsløpet, fra barnehage gjennom skolegang. Danning er ikke et entydig begrep, men handler om å ruste barnet til å mestre livet. Danning dreier seg om å utvikle evnen til å tenke selv, reflektere og ta ulike perspektiver og være en medskaper i felleskapet.

Leken er grunnleggende når barnet skal formes som menneske. Leken styres av barnas egen virkelighet der prosessen er det viktigste. I denne prosessen øker barnets forståelse av ulike verdier og normer. De får erfaringer med og får testet ut hvordan løse konflikter, og de lærer seg det sosiale samspillet. De kan leke det de har opplevd, skape nye ideer og utforske dem og prøve det ut i roller. Leken er lystbetont og indre motivert, leken har egenverdi – å leke er målet i seg selv.

I vår barnehage skal barna oppleve et stimulerende miljø som fremmer trivsel, læring og utvikling, og støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Dette skal blant annet komme til uttrykk i arbeid med rammeplanens fagområder. Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder. Fagområdene skal sees i sammenheng, og være en gjennomgående del av barnehagehverdagen.

Punkter for egenvurdering

For å fremme progresjon i det pedagogiske arbeidet har vi valgt følgende punkter for egenvurdering av praksis:

- Synliggjøre hvordan vi jobber med lek, trivsel, læring og danning i planer og evalueringer, samt benytte tekst og bilder i vår daglige dokumentasjon av vårt arbeid.
- Vi observerer enkeltbarn og barnegruppa forløpende og gjennom hele året, slik at vi kan reflektere underveis, og tilpasse planer til barnegruppa og enkeltbarns behov.
- Barn vet ting om barnehagen som ingen andre vet – dette er vi bevisst på, og legger barnesamtaler til grunn for evaluering av vårt arbeid.

Barns medvirkning

Barn har rett til å erfare at deres stemme blir tatt på alvor. Barns medvirkning handler om mer enn å være med på å bestemme. Det handler om barnets rett til å få støtte til å uttrykke seg, og bli synlig og være betydelig i sosiale sammenhenger. I tråd med vårt barnesyn handler det om å være lydhør for barnets mange ulike måter å uttrykke seg på, ikke bare verbalt. Vi lytter og lar oss inspirere av barnas nysgjerrighet. Vi holder liv i barnas spørsmål, studerer hvordan barna søker svar og utfordrer barnas tanker.

” Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet” (barnehageloven §3).

I barnehagen vår er det viktig at barn får lære hvordan man medvirker. Medvirkning bidrar til et fellesskap sammen med andre, og gir barna erfaring på at de kan ha reel innflytelse på egen hverdag.

Vi mener at medvirkning betyr å møte barna på alvor, for oss er dette anerkjennelse – barnet blir respektert som et eget individ med egne tanker og meninger.

Medvirkning vil ikke si at en alltid skal få velge eller bestemme noe, men at barnets meninger skal bli hørt og respektert. En voksen som anerkjenner et barns behov, blir viktig i så måte. Eks.: - Jeg hører hva du vil, men det kan vi ikke få til denne gangen. Jeg vet du ikke vil ha på regntøy, men når det regner må du det for ikke å bli våt.

Vi må hjelpe barna til å se sine behov opp mot fellesskapets behov. Personalet må være bevisst barnets signaler ut fra deres modenhet og hjelpe de på vei til å lære å uttrykke seg.

I Bjerkeveien barnehage har vi samtaler med barna om hvordan de trives og hva de trives med å gjøre, slik at vi kan legge informasjonen vi får til grunn for det videre planarbeidet. Dette sikrer vi ved periodeplanene som videre evalueres jevnlig. Vi diskuterer hva som har fungert og hva trivdes barna med, og om det er noe av det vi har jobbet med som vi skal bygge videre på i neste periode.

Punkter for egenvurdering

For å fremme progresjon i det pedagogiske arbeidet har vi valgt følgende punkter for egenvurdering av praksis:

- Vi tar barnas innspill og ønsker på alvor.
- Vi observerer og dokumenterer praksis for å sikre at alle barn blir hørt.
- Gjennom jevnlig barnesamtaler og observasjon av barnegrupper vil vi systematisk kunne sørge for at barna får medvirke i egen hverdag.
- Vi jobber bevisst med våre holdninger med mål om en felles forståelse av hva barns medvirkning innebærer.
- Felles fokus på å fremme barns medvirkning.

Et inkluderende leke- og læringsmiljø

Mennesket har behov for nære og trygge relasjoner, og trygghet gir barn muligheter til å utforske omverden. Å være deltaker i lek og få venner er avgjørende for barns selvfølelse, trivsel og meningsskaping. Å være venner betyr å bli godtatt og verdsatt for den man er. Selvfølelse handler om hvordan vi ser på oss selv, og hvor mye vi føler at vi er verdt. Barn som kjenner sine styrker og svakheter, og føler godt om seg selv, ser ut til å enklere håndtere konflikter og motstå negativ påvirkning. En god selvfølelse er viktig for å bli et selvstendig menneske, som tør å stole på seg selv og tar gode valg - både for seg selv og andre.

Det er de voksnes ansvar, både i barnehagen og hjemme, å legge til rette for at barna utvikler gode sosiale ferdigheter, og bidra til at de får positive vennerelasjoner. Dette er med på å forebygge mobbeadferd. Alle voksne må være gode rollemodeller

Lek, barnas naturlige og viktige væremåte

Lek kjennetegnes ved at det er en frivillig aktivitet som barnet velger å være med på. Leken er en belønning i seg selv, men gir barnet mye læring mot voksenverden. Barn kan lære alt i lek, og lærer alt også best gjennom lek, det være seg sosiale spilleregler, som språk, naturfag og matematikk osv. Leken er barnets vei mot å lære alt man trenger for å kunne fungere i det samfunnet vi lever i.

Vi ser på lek som barns viktigste uttrykksform. Gjennom leken bearbeider barna opplevelser og skaper seg en forståelse av hvordan verden fungerer.

Gjennom leken lærer barna best hvordan man omgås med andre, de lærer medfølelse, empati, konfliktløsning og samfunnets normer og regler i trygge rammer.

Lek er kreativ virksomhet på lik linje med kunst og musikk. Jo mer man leker, jo bedre ser man mulighetene, lærer å mestre å utvikle seg i den.

Vi som jobber med barn, må aldri glemme hvor viktig den er i dannelsen av hele mennesker. Vi må være vårt ansvar bevisst, legge til rette for lek, inspirere og la den farge hver eneste dag. Vi må tilrettelegge for god lek og kreativ utfoldelse i barnegruppen. Vi har et lager av utstyr til samlingsstunder og lek, slik at det kan hentes når hverdagen og leken til barna trenger det. Vi ønsker og å lære barna hvordan de selv kan lage og skape ting til leken så den kan utvikle seg videre og bli enda mer fantasifull og magisk.

I leken kan barnet bearbeide opplevelser og prøve ut regler og normer i samfunnet i en trygg ramme. For at denne læringen skal bli god er voksnes deltagelse, observasjon og tilrettelegging viktig. Leken er en aktivitet der veien er målet, det er vanskelig å si hvor den starter og hvor den slutter. Leken krever at barnet forstår hva som er her og nå, Hva som er lek og hva som er alvor. ” Nå kommer jeg og tar deg” forstås av en treåring som tull, en toåring kan være litt usikker, men når vi smiler og løper etter dem, forstår de at det er lek. Dette er starten på å forstå et sett av lekeregler som er viktig for å klare og å tørre å leke.

Punkter for egenvurdering

For å fremme progresjon i det pedagogiske arbeidet har vi valgt følgende punkter for egenvurdering av praksis:

- Vi er gode på å observere og fange opp barn som faller utenfor lek, og lager egne planer for oppfølging av disse.
- Vi tilrettelegger for gode lekemiljøer som stimulerer barna til å utforske ulike former for lek.
- Vi sørger for å skjerme god lek.
- Vi bidrar og beriker leken.
- Vi forstår lekereglene og betydningen av dem, slik at vi kan hjelpe og veilede barna i leken ved behov.
- Vi gir felles opplevelser med fantasi, kreativitet, estetiske uttrykk og hverdagsmagi.

Vedlegg

Vedlegg 1: Barnehagens progresjonsplan for læring.

Denne planen visualiserer hvordan vi jobber med de syv fagområdene

Vedlegg 2: Praktisk informasjon om barnehagen